

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
навчально-методичної конференції**

**«СИНЕРГІЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ І ПОТРЕБ
РИНКУ ПРАЦІ: НОВІ ПІДХОДИ У
ВИЩІЙ ОСВІТІ»**

3 березня 2026 року

Вінниця – 2026

Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці: нові підходи у вищій освіті : зб. тез доп. навч.-метод. конф., Вінниця, 3 берез. 2026 р. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2026. 828 с.

У збірнику матеріалів конференції представлено результати наукових досліджень та практичних напрацювань, присвячених актуальним питанням трансформації сучасної освіти (зокрема медичної) в умовах глобальної цифровізації. Висвітлено ключові аспекти інтеграції європейських стандартів у вітчизняний освітній простір; впровадження в освітній процес інноваційних технологій (ШІ, VR/AR, e-learning симуляційне навчання), інструментів гейміфікації. Розглянуто реалізацію інтердисциплінарних підходів та новітніх педагогічних стратегій, кращих освітніх практик у підготовку фахівців.

Особливу увагу приділено питанням формування професійних компетентностей, удосконаленню методів контролю знань; відповідності освітніх програм тенденціям розвитку вітчизняного та світового ринків праці; удосконаленню внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, а також дотриманню принципів академічної доброчесності як фундаменту якості освіти.

Видання розраховане на науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, здобувачів освіти, працівників медичної галузі, які цікавляться впровадженням інновацій у педагогічну практику.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Петрушенко В. В.**, д-р. мед. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мазур Г. М.**, в. о. начальника навчального відділу

Члени редакційної колегії:

Белов О. О., д-р. мед. наук, доцент., **Заїчко Н. В.**, д-р мед. наук, професор, **Назарчук О. А.**, д-р мед. наук, професор, **Орлова Н. М.**, д-р мед. наук, професор, **Пипа Л. В.**, д-р мед. наук, професор, **Поліщук С. С.**, д-р мед. наук, професор, **Пшук Н. Г.**, д-р мед. наук, професор, **Чорна В. В.**, д-р мед. наук, доцент, **Шінкарук-Диковицька М. М.**, д-р мед. наук, професор, **Браткова О. Ю.**, канд. мед. наук, доцент, **Гуцол В. В.**, канд. фарм. наук, доцент, **Михайлова І. В.**, канд. хім. наук, доцент, **Піліпонова В. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Таран І. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Якименко О. Г.**, канд. мед. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

6. Міхеєнко О. І. Основи раціонального та оздоровчого харчування : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 189 с.

7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.10.2013 № 931 «Про удосконалення організації лікувального харчування та роботи дієтологічної системи в Україні».

8. Норми фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.09.2017 № 1073.

9. Онопрієнко О. В., Онопрієнко О. М. Основи фізіології та гігієни харчування : навч. посіб. Черкаси, 2021. 138 с.

10. Основи фізіології та гігієни харчування : метод. вказ. Чернігів : НУ, 2022. 112 с.

11. Павлоцька Л. Ф., Дуденко Н. В., Євлаш В. В. Фізіологія харчування. Харків : ХДУХТ, 2017. 390 с.

12. Рогач І. М., Палко А. І., Микита Х. І. Гігієна харчування. Ужгород, 2017. 136 с.

УДК 614.253:378.147:613.955

Процюк Л. О., канд. мед. наук, доцент
Кафедра гігієни та екології

Процюк Т. Л., д-р мед. наук, професор
Кафедра педіатрії № 1

Дякова О. В., канд. мед. наук, доцент
Кафедра гігієни та екології

Вінницький національний медичний
університет ім. М. І. Пирогова

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ГІГІЄНА ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ»: ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ
НАВИЧОК І СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ**

Компетентнісний підхід, покладений в основу сучасних освітніх стандартів, зумовлює необхідність перегляду не лише змісту навчання, а й підходів до контролю

знань і практичних навичок [1, с. 528–530; 4]. Традиційні форми оцінювання не завжди дозволяють повною мірою виявити рівень сформованості професійних і загальних компетентностей, що зумовлює потребу в пошуку сучасних, комплексних методів контролю, безпосередньо пов'язаних зі специфікою навчальної дисципліни [2, с. 100210; 3]. У цьому контексті дисципліна «Гігієна дітей та підлітків», яка має виражену міждисциплінарну спрямованість, відіграє важливу роль у формуванні у студентів системного уявлення про чинники середовища, що впливають на здоров'я дитячого населення, а також навичок оцінки ризиків і розроблення профілактичних заходів.

Мета – узагальнити та представити досвід формування професійних і загальних компетентностей студентів-медиків у викладанні дисципліни «Гігієна дітей та підлітків» із застосуванням сучасних методів навчання й оцінювання.

Дисципліна «Гігієна дітей та підлітків» інтегрує знання з гігієни, педіатрії, епідеміології, фізіології та соціальної медицини, що створює передумови для формування у майбутніх лікарів професійних і загальних компетентностей. У процесі її вивчення формуються професійні компетентності, пов'язані з оцінюванням умов навчання, виховання, проживання дітей і підлітків відповідно до гігієнічних нормативів, ідентифікацією факторів ризику для здоров'я, а також розробленням профілактичних рекомендацій. Разом із тим дисципліна сприяє розвитку аналітичного й критичного мислення, міждисциплінарної взаємодії, комунікативних навичок і відповідальності за прийняття рішень у сфері громадського здоров'я. Гігієна дітей та підлітків є важливим компонентом формування профілактичного мислення майбутнього лікаря, що зумовлює доцільність доповнення традиційних форм контролю теоретичних знань методами, спрямованими на оцінювання практичного застосування знань. У практичній діяльності це реалізується через використання ситуаційних і кейс-орієнтованих завдань та проблемних запитань, які орієнтують навчальний процес на аналітичне осмислення навчального матеріалу.

Кейс-метод посідає важливе місце серед сучасних педагогічних технологій, орієнтованих на реалізацію компетентнісного підходу в медичній освіті [1-4]. Дослідження останніх років підтверджують, що використання кейс-орієнтованих

завдань сприяє розвитку клінічного та аналітичного мислення, підвищенню навчальної активності студентів і формуванню здатності застосовувати знання у практичних професійних ситуаціях [1, с. 528–532; 2, с. 100210]. Досвід викладання дисципліни із використанням ситуаційних і кейс-орієнтованих завдань показав, що цей метод забезпечує умови для усвідомленого застосування знань в аналізі конкретних професійних ситуацій. У межах викладання дисципліни кейс-метод розглядається нами як ефективний інструмент контролю знань і практичних навичок, спрямований на оцінювання здатності студентів застосовувати гігієнічні знання під час аналізу реальних або наближених до реальності професійних ситуацій [3-4]. На відміну від традиційних форм контролю, цей підхід дозволяє викладачу оцінити не лише обсяг засвоєної інформації, а й логіку професійного мислення, обґрунтованість прийнятих рішень студентом і його здатність до інтеграції знань із різних галузей медицини. Практичний досвід засвідчує, що кейс-орієнтовані завдання є ефективним засобом оцінювання знань і практичних умінь, орієнтованим на застосування теоретичних положень у конкретних професійних контекстах.

Структура кейс-завдання передбачає опис ситуації, пов'язаної з порушенням гігієнічних норм або несприятливими умовами навчання й виховання дітей, а також систему запитань чи завдань, спрямованих на її аналіз. У процесі розв'язання кейсу студент здійснює поетапний аналіз умов середовища, виявляє фактори ризику для здоров'я дитячого населення, інтерпретує відповідність ситуації чинним гігієнічним нормативам і формулює профілактичні рекомендації. Викладання дисципліни «Гігієна дітей та підлітків» із використанням кейсів дає можливість моделювати ситуації, пов'язані з порушенням гігієнічних вимог у закладах освіти, несприятливими мікрокліматичними умовами або нераціональною організацією навчального процесу. Водночас специфіка гігієни дітей та підлітків як профілактичної дисципліни зумовлює необхідність формування у студентів здатності комплексно оцінювати чинники навчального та виховного середовища, прогнозувати їхній вплив на здоров'я дитячого населення та обґрунтовувати профілактичні заходи. Саме такі ситуації, наближені до реальної практики лікаря,

моделюються в процесі роботи з кейс-завданнями, зокрема у сфері шкільної та дошкільної гігієни.

Під час розв'язання кейсів студент послідовно аналізує подану ситуацію, визначає проблемні аспекти, ідентифікує потенційні фактори ризику, співвідносить отримані дані з чинними гігієнічними нормативами та формулює обґрунтовані висновки. Така логіка роботи, як засвідчує досвід викладання, сприяє формуванню професійних компетентностей, пов'язаних із гігієнічною експертизою умов навчання, аналізом середовищних факторів і розробленням профілактичних рекомендацій. Важливою перевагою кейс-методу, на нашу думку, є його здатність інтегрувати знання з різних навчальних дисциплін. Під час аналізу гігієнічних ситуацій студенти залучають не лише знання з гігієни, а й відомості з фізіології дитячого організму, педіатрії, соціальної медицини та епідеміології. Це сприяє формуванню міждисциплінарного мислення як важливої складової професійної підготовки майбутніх лікарів. Окрім професійних умінь, кейс-метод забезпечує розвиток загальних компетентностей, зокрема аналітичного та критичного мислення, здатності до прийняття рішень і відповідальності за їх обґрунтування. Обговорення результатів розв'язання кейсів у групі стимулює розвиток комунікативних навичок, уміння аргументувати власну позицію та враховувати альтернативні точки зору. З позицій контролю знань і практичних навичок кейс-метод дозволяє здійснювати комплексне оцінювання результатів навчання. Оцінювання ґрунтується на аналізі логіки міркувань студента, аргументованості висновків і здатності застосовувати гігієнічні знання в практичному контексті, інтегруючи відомості з гігієни, фізіології та профілактичної медицини під час аналізу реальної професійної ситуації та прийняття обґрунтованого рішення. На відміну від тестового контролю, який переважно спрямований на перевірку обсягу знань, такий підхід є особливо важливим для дисциплін профілактичного спрямування, де результат діяльності лікаря пов'язаний із прогнозуванням і запобіганням негативним наслідкам для здоров'я. Аналіз типових помилок і обговорення оптимальних стратегій розв'язання гігієнічних проблем сприяють поглибленню професійної підготовки студентів і підвищенню якості засвоєння навчального матеріалу.

Формування професійних і загальних компетентностей у процесі викладання дисципліни «Гігієна дітей та підлітків» є важливою складовою підготовки майбутніх лікарів. Використання сучасних методів контролю знань і практичних навичок сприяє підвищенню якості освітнього процесу, забезпечує практичну спрямованість навчання та відповідає вимогам компетентнісної парадигми медичної освіти. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення стандартизованих інструментів оцінювання результатів навчання з профілактичних дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Koh G. C. H., Khoo H. E., Wong M. L., Koh D. The effects of case-based learning on students' learning outcomes in medical education // *Medical Education*. 2023. Т. 57, № 6. С. 528–537. DOI: 10.1111/medu.15092.
2. Lim J. J., Veasuvalingam B. Does online case-based learning foster clinical reasoning skills? A mixed-methods study // *Future Healthcare Journal*. 2025. Т. 12, № 1. Ст. 100210. DOI: 10.1016/j.fhj.2024.100210.
3. Tsekhmister Y. Effectiveness of case-based learning in medical and pharmacy education: A meta-analysis // *Electronic Journal of General Medicine*. 2023. Т. 20, № 5. Ст. em515. DOI: 10.29333/ejgm/13315.
4. Kassab S. E., Hassan S., Abu-Hijleh M. F. Case-based learning in medical education: Impact on clinical reasoning and decision-making // *BMC Medical Education*. 2022. Т. 22. Ст. 703. DOI: 10.1186/s12909-022-03703-6.